

Next economy

Schaduwkabinet

GEPLAATST DOOR:
TESSA CRAMER

DI 5 SEP

ZET ONZEKERHEID VAN DE TOEKOMST OM IN NIEUWSGIERIGHEID

Tessa Cramer – Schaduwwinister van toekomstige generaties

TOEKOMST VRAAGT ANDERE MINDSET

Wij, de landmakers en het schaduwkabinet van “Wij maken Nederland”, focussen ons op schaal- en systeemveranderingen met ruimtelijke impact, waarbij ruimte onder druk staat. Om die verandering teweeg te brengen is een nieuwe mindset nodig. Daarom pleit ik als schaduwwinister van toekomstige generaties voor toekomst geletterdheid. Ik kan me voorstellen dat u denkt: wat is dat? Voor mij houdt het in dat we de toekomst leren begrijpen en omarmen. Het woord geletterdheid wordt gebruikt om aan te geven dat een taal onder de knie is. Deze term wordt ook toegepast op allerhande onderwerpen. Zo wordt geletterdheid relatief vaak gebruikt om aan te geven of iemand digitaal de weg weet, of deze persoon digitaal geletterd is. Indien iemand de toekomst begrijpt en omarmt door nieuwsgierig te zijn en verbeeldingskracht te gebruiken mogen we spreken van toekomst geletterdheid.

Nederlanders zijn zonder meer onderlegd als het op geschiedenis aankomt. Bijvoorbeeld doordat we daar allemaal les over krijgen op de middelbare school. Gek genoeg hebben we over de toekomst nooit leren denken. Dat de toekomst zo weinig een rol speelt in ons onderwijs maakt dat het moeilijk is om deze op waarde te schatten. Er blijft daardoor een discussie bestaan over de zin en onzin van werken met de toekomst. Ik plaats daar mijn vraagtekens bij. Want waarom wordt de toekomst zo weinig serieus genomen?

Het heeft consequenties dat de toekomst zo ver van ons af staat. Veel mensen hebben het gevoel dat ze de snelheid van de tijd niet bij kunnen houden. Zo is er moeite om de komst van robots te begrijpen. Want is het mogelijk dat robots op termijn mijn baan als schaduw minister kunnen overnemen en dit stuk kunnen typen? Alles wijst er op van wel. Sommigen reageren optimistisch op dit toekomst beeld, bijvoorbeeld door plannen te maken voor een leven zonder werk. Voor anderen is die onzekerheid juist moeilijk te verteren omdat niet helder is waar we op af stevenen. Daardoor ontstaat er angst voor een oncontroleerbare toekomst. En angst is geen vruchtbare voedingsbodem om die complexiteit van schaal- en systeemveranderingen het hoofd te bieden.

TOEKOMST IS MEER DAN TECHNOLOGIE

Doordat toekomst geletterdheid zo laag is wordt de toekomst eenzijdig bekeken, vanuit technologisch perspectief. Beelden die worden gemaakt van de toekomst zijn klinisch en bestaan uit apparaten, voertuigen en technologie. Peter Pelzer en Wystke Versteeg schrijven in januari 2017 een stuk voor de Correspondent over verbeelding om de stad van de toekomst vorm te kunnen geven. Zij concluderen: “we zien de stad van de toekomst, maar onze blik wordt gestuurd door een specifieke, technische en bedrijfsmatige verbeelding. Je hoeft geen linkse activist te zijn om dat jammer te vinden.” Een veelgemaakte fout in denken over de toekomst is het lineair doortrekken van het heden. Het idee dat morgen hetzelfde kan blijven als vandaag. Daarmee wil ik niet zeggen dat technologie geen rol zou mogen hebben, het is de meest toegankelijke manier om de toekomst open te breken. Maar ik ben er van overtuigd dat de toekomst rijker en creatiever is dan dat. De focus op technologie doet af aan de rol die wij als mensen spelen. Sterker nog, daarmee onderschatten we de rol van de mens. Want de mens maakt technologie en breekt deze ook weer. Hetzelfde geldt voor de toekomst.

VERANKERING IN ONDERWIJS

De vraag is: waar leren we dat dan? Idealiter zou het letteren van de toekomst beginnen in het onderwijs. Echter, als docent op een hogeschool ervaar ik aan den lijve dat het onderwijs systeem een log apparaat is. Het opzetten van een vooruitstrevend curriculum is een uitdaging als er kwaliteitseisen worden gesteld die met name rationeel van aard zijn. Slagingspercentages en uitkomsten van enquêtes zijn in veel gevallen de indicator voor kwaliteit. De focus ligt daardoor al snel op harde skills die meetbaar zijn. Met als gevolg dat het trainen van verbeeldingskracht, nieuwsgierigheid en intuïtie een ondergeschikte rol heeft.

Kan het ook anders? Absoluut, toekomst letteren in het onderwijs bestaat al op kleine schaal. In Groningen is er aan de Hanzehogeschool een experimenteel project gestart met als titel Future Literacy. Bij Fontys in Tilburg heb ik samen met collega's een Trend Research Lab opgezet, waarbij de toekomst wordt opengebrouwen voor buurtbewoners. En op internationaal gebied wordt er onder de noemer Teach the Future gelobbyd voor les over de toekomst in het basisonderwijs. Deze initiatieven zijn nu nog druppels op de gloeiende plaat maar: het begin is er. Deze benadering past ook in een brede ontwikkeling naar wat er nodig zal zijn qua werk. Zo biedt het Future of Jobs Report van World Economic Forum een vooruitzicht op de vaardigheden die waarschijnlijk nodig zijn in 2020. De top drie bestaat uit het kunnen oplossen van complexe problemen, creativiteit en kritisch denken. Het streven is om tenminste deze vaardigheden meer te verankeren in onderwijs, welke opleiding een student ook volgt. Wij, de landmakers en het schaduwkabinet van “Wij maken Nederland”, focussen ons op schaal- en systeemveranderingen met ruimtelijke impact. Om die verandering teweeg te brengen is er in den beginne een toekomst gerichte mindset nodig.

DEEL:

**ANONIEM REAGEREN KAN NIET.
LOG DAAROM EERST IN. OF REGISTREER.**

REGISTREREN

of

LOG IN

0 REACTIES

MEEST RECENTE BIJDRAGEN

**BLOG: OVER DE
GRENS #1:
GRENZeloos
RUIMTE MAKEN**
do 2 sep
door Wij Maken
Nederland**BLOG: OVER DE
GRENS #2:
GRENZeloze
MOBILITEIT**
do 2 sep
door Wij Maken
Nederland**BLOG: OVER DE
GRENS #3:
GRENZeloos
LANDSCHAP**
do 2 sep
door Wij Maken
Nederland**DEMOCRATIE &
ENERGIE #3:
BURGERINITIATIEVEN**
wo 1 sep
door Wij Maken
Nederland**DEMOCRATIE &
ENERGIE #2:
WINDMOLENS**
wo 1 sep
door Wij Maken
Nederland